

Λουξεμβούργο, 13 Οκτωβρίου 2022

Ετήσια έκθεση για το 2021 Οι 10 συχνότερες ερωτήσεις

1. Ποιος είναι ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου όσον αφορά τους λογαριασμούς της ΕΕ;

Κάθε χρόνο, **υποβάλλουμε σε έλεγχο τους ενοποιημένους λογαριασμούς της ΕΕ και διατυπώνουμε γνώμη** σχετικά με τρία ζητήματα: αν οι λογαριασμοί είναι αξιόπιστοι, αν τα έσοδα της ΕΕ εισπράχθηκαν και αν οι πληρωμές πραγματοποιήθηκαν σύννομα. Αυτοί οι έλεγχοι αποτελούν τη βάση για τη **δήλωση διασφάλισης**, την οποία υποχρεούμαστε να παρέχουμε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 287 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Το 2021, οι δαπάνες της ΕΕ ανήλθαν σε **181,5 δισεκατομμύρια ευρώ** και αντιστοιχούσαν στο 1,3 % του συνδυασμένου ακαθάριστου εθνικού εισοδήματος των κρατών μελών της ΕΕ. Συνυπολογιζομένων των δαπανών στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (46,5 δισεκατομμύρια ευρώ), το 2021 οι πληρωμές της ΕΕ ανήλθαν συνολικά σε 228,0 δισεκατομμύρια ευρώ.

2. Πώς αποτυπώνονται στην ετήσια έκθεση οι δαπάνες στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων της ΕΕ για την ανάκαμψη μετά την πανδημία;

Το NextGenerationEU (NGEU) είναι μια χρηματοδοτική δέσμη μέτρων που περιλαμβάνει σειρά προγραμμάτων για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης των κρατών μελών της ΕΕ μετά την πανδημία COVID-19. Ορισμένα από αυτά χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο των τομέων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) για την περίοδο 2021-2027 και βασίζονται στο μοντέλο εκτέλεσης και τους κανόνες του. Αντιθέτως, το μοντέλο εκτέλεσης του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), ο οποίος αντιπροσωπεύει περίπου το 90 % της χρηματοδότησης του NGEU, διαφέρει θεμελιωδώς από αυτό της εκτέλεσης των δαπανών από τον προϋπολογισμό της ΕΕ βάσει του ΠΔΠ. Ενώ στους δικαιούχους των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ καταβάλλονται πληρωμές επειδή πραγματοποίησαν ορισμένες δραστηριότητες ή τους επιστρέφονται έξοδα στα οποία έχουν υποβληθεί, στο πλαίσιο του ΜΑΑ καταβάλλονται πληρωμές στα κράτη μέλη για την ικανοποιητική επίτευξη προκαθορισμένων οροσήμων ή τιμών-στόχου. Ως εκ τούτου, για πρώτη φορά διατυπώσαμε **χωριστή γνώμη σχετικά με τις δαπάνες του ΜΑΑ** και αφιερώσαμε στον μηχανισμό ειδικό κεφάλαιο της ετήσιας έκθεσης.

3. Σε ποια συμπεράσματα κατέληξε το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο στην ετήσια έκθεσή του για το 2021;

Εγκρίναμε τους λογαριασμούς του 2021 ως **αξιόπιστους** (διατυπώσαμε «γνώμη χωρίς επιφύλαξη»), όπως κάνουμε για κάθε οικονομικό έτος από το 2007. Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι οι λογαριασμοί του 2021 απεικονίζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη πλευρά, την οικονομική κατάσταση της ΕΕ, τα αποτελέσματά της για το συγκεκριμένο οικονομικό έτος, καθώς και τις ταμειακές ροές της και τις μεταβολές του καθαρού ενεργητικού της.

Διαπιστώσαμε ότι τα έσοδα δεν περιείχαν ουσιώδες σφάλμα. Όσον αφορά τις δαπάνες, διατυπώνουμε δύο διαφορετικές γνώμες: μία για τον προϋπολογισμό της ΕΕ και μια δεύτερη για τον ΜΑΑ.

Το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος στον προϋπολογισμό της ΕΕ τοποθετήθηκε στο 3,0 %, σημειώνοντας αύξηση σε σύγκριση με το 2019 και το 2020, όταν ανερχόταν σε 2,7 %. Όπως και τα δύο προηγούμενα έτη, καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι το σφάλμα ήταν διάχυτο και, ως εκ τούτου, διατυπώσαμε **αρνητική γνώμη**.

Για πρώτη φορά, διατυπώσαμε χωριστή γνώμη για τις δαπάνες στο πλαίσιο του ΜΑΑ, η οποία καλύπτει τη μοναδική εκταμίευση του 2021 προς κράτος μέλος, μία καταβολή προς την Ισπανία. Μολονότι διαπιστώσαμε ότι ένα από τα ορόσημα δεν είχε επιτευχθεί πλήρως, κρίναμε μη ουσιώδη τον αντίκτυπο και, ως εκ τούτου, διατυπώσαμε **γνώμη χωρίς επιφύλαξη**.

4. Τι σημαίνει το εκτιμώμενο επίπεδο σφάλματος;

Το ποσοστό 3,0 % αποτελεί το κατά την εκτίμησή μας **ποσό που δεν θα έπρεπε να έχει καταβληθεί** από τον προϋπολογισμό της ΕΕ διότι, κατά την άποψή μας, δεν δαπανήθηκε σύμφωνα με τους κανόνες της ή με τους ειδικούς εθνικούς κανόνες.

Στα συνήθη σφάλματα συγκαταλέγονται πληρωμές προς μη επιλέξιμους δικαιούχους ή προς μη επιλέξιμα έργα, ή πληρωμές για την αγορά υπηρεσιών και αγαθών ή για επενδύσεις χωρίς ορθή εφαρμογή των κανόνων περί δημόσιων συμβάσεων.

5. Αυτό σημαίνει ότι κατασπαταλήθηκε το 3,0% των πόρων της ΕΕ;

Όχι. Θα ήταν ανακριβές να λέγαμε κάτι τέτοιο, καθώς υπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ «σφάλματος» και «σπατάλης». Στο πλαίσιο των ελεγκτικών δοκιμασιών στις οποίες υποβάλλουμε τις δαπάνες του προϋπολογισμού της ΕΕ, ελέγχουμε αν τα ενωσιακά κεφάλαια δαπανήθηκαν σύννομα, αν οι καταλογισθείσες δαπάνες υπολογίστηκαν σωστά, καθώς και αν πληρούνταν οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας. Η μη ικανοποίηση έστω και μίας από αυτές τις απαιτήσεις συνιστά «σφάλμα». Αυτή είναι η έννοια του ποσοστού 3,0 %.

Παρότι αυτά τα σφάλματα αφορούν πληρωμές για έργα ή προς δικαιούχους που δεν πληρούσαν τους όρους επιλεξιμότητας, τα επιδιωκόμενα οφέλη δεν αποκλείεται να επιτεύχθηκαν. Σε αυτή την περίπτωση, μολονότι οι πληρωμές δεν είναι νόμιμες και κανονικές, εν όλω ή εν μέρει, **τα σχετικά κονδύλια δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι κατασπαταλήθηκαν**. Παραδείγματος χάριν, ελέγξαμε ένα έργο χορήγησης έκτακτης βοήθειας που υλοποιήθηκε στην Ιρλανδία. Μολονότι εντοπίσαμε σφάλματα στη διαδικασία σύναψης συμβάσεων που ακολουθήθηκε, τα οποία κατέστησαν τις σχετικές δαπάνες μη επιλέξιμες για χρηματοδότηση από την ΕΕ, μέσω του έργου εξασφαλίστηκε η στέγαση αιτούντων άσυλο (περιλαμβανομένων και των γευμάτων).

Φυσικά, είναι επίσης πιθανό νόμιμες και κανονικές δαπάνες να συνιστούν, παρά ταύτα, σπατάλη. Ένα τέτοιο παράδειγμα που αναφέραμε σε παλαιότερη έκθεσή μας είναι η περίπτωση λιμενικών υποδομών που κατασκευάστηκαν χωρίς να ληφθούν επαρκώς υπόψη τα προβλεπόμενα επίπεδα εμπορευματικών μεταφορών.

6. Συνιστούν απάτη τα εντοπιζόμενα σφάλματα;

Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, δεν υπάρχουν ενδείξεις που να υποδηλώνουν κάτι τέτοιο. Απάτη είναι η δόλια παραπλάνηση με σκοπό τον προσπορισμό οφέλους. Μολονότι η απάτη δεν είναι εύκολο να εντοπιστεί με την εφαρμογή των συνήθων ελεγκτικών διαδικασιών, από τις ελεγκτικές δοκιμασίες που πραγματοποιούμε όντως προκύπτουν κάθε χρόνο αρκετές περιπτώσεις πιθανολογούμενης απάτης.

Το 2021, αναφέραμε 15 τέτοιες περιπτώσεις μεταξύ των 743 πράξεων που υποβάλαμε σε έλεγχο, τις οποίες παραπέμψαμε στην OLAF, την Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης της ΕΕ. Η OLAF διενεργεί σχετικές έρευνες και δίνει την κατάλληλη συνέχεια, σε συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Παράλληλα, μία από τις υποθέσεις αυτές παραπέμφθηκε και στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO), μαζί με μία ακόμη που είχε εντοπιστεί το 2021.

7. Τι σημαίνει «διάχυτο σφάλμα» και τι «δαπάνες υψηλού κινδύνου»;

Τα δύο τρίτα σχεδόν των δαπανών του 2021 θεωρήθηκαν υψηλού κινδύνου. Ενώ εκτιμούμε ότι το επίπεδο σφάλματος στις συνολικές δαπάνες είναι 3,0 %, αυτό αυξάνεται σε 4,7 % εάν λάβουμε υπόψη τις δαπάνες υψηλού κινδύνου μεμονωμένα. Λόγω του σημαντικού μεριδίου του συγκεκριμένου είδους δαπανών στις συνολικές δαπάνες (63,2 %), θεωρούμε ότι το σφάλμα είναι διάχυτο, ήτοι παρόν στον συνολικό ελεγχθέντα πληθυσμό ή σε **σημαντικό μέρος** του.

Οι δαπάνες υψηλού κινδύνου αφορούν κυρίως την **απόδοση από την ΕΕ** επιλέξιμων εξόδων που πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο επιλέξιμων δραστηριοτήτων (βάσει πολύπλοκων κανόνων). Απόδοση εξόδων έχουμε, λόγω χάριν, στην περίπτωση ερευνητικών έργων (στο πλαίσιο του τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία»), επενδύσεων στην περιφερειακή και αγροτική ανάπτυξη (στο πλαίσιο των τομέων «Συνοχή, ανθεκτικότητα και αξίες» και «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον») και έργων αναπτυξιακής βοήθειας (στον τομέα «Γειτονικές χώρες και ο υπόλοιπος κόσμος»). Για το υπό εξέταση έτος, το ποσοστό των δαπανών αυτού του είδους αυξήθηκε σε 63,2 % (έναντι 59,0 % το 2020).

Οι χαμηλότερου κινδύνου δαπάνες αφορούν τις **πληρωμές βάσει δικαιωμάτων**, που πραγματοποιούνται προς δικαιούχους που πληρούν ορισμένες (λιγότερο πολύπλοκες) προϋποθέσεις. Σε αυτές συγκαταλέγονται, λόγω χάριν, οι υποτροφίες σε φοιτητές/φοιτήτριες και ερευνητές/ερευνήτριες (στο πλαίσιο του τομέα «Ενιαία αγορά, καινοτομία και ψηφιακή οικονομία»), οι άμεσες ενισχύσεις προς τους γεωργούς (στο πλαίσιο του τομέα «Φυσικοί πόροι και περιβάλλον»), καθώς και οι μισθοί και οι συντάξεις των υπαλλήλων της ΕΕ (στο πλαίσιο του τομέα «Ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση»).

8. Τι σημαίνει «γνώμη χωρίς επιφύλαξη», «γνώμη με επιφύλαξη» και «αρνητική γνώμη»;

«**Γνώμη χωρίς επιφύλαξη**» σημαίνει ότι τα αριθμητικά στοιχεία στους λογαριασμούς απεικονίζουν εύλογα την οικονομική κατάσταση και είναι σύμφωνα με τους κανόνες περί χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και διαχείρισης. Οι πράξεις στις οποίες βασίζονται οι λογαριασμοί είναι, από κάθε ουσιώδη πλευρά, νόμιμες και κανονικές.

«**Γνώμη με επιφύλαξη**» σημαίνει ότι οι ελεγκτές αδυνατούν μεν να διατυπώσουν γνώμη χωρίς επιφύλαξη, αλλά τα εντοπισθέντα προβλήματα δεν είναι διάχυτα.

Τέλος, η «**αρνητική γνώμη**» υποδηλώνει την ύπαρξη γενικευμένων προβλημάτων.

9. Τι σημαίνει «σημαντικό» επίπεδο σφάλματος;

Στην ελεγκτική ορολογία, αυτό σημαίνει **το όριο άνω του οποίου τα σφάλματα θεωρείται ότι έχουν σοβαρές επιπτώσεις**. Σημαντικό είναι το επίπεδο σφάλματος που είναι πιθανό να επηρεάσει τις αποφάσεις των χρηστών στους οποίους απευθύνεται μια έκθεση ελέγχου. Τόσο εμείς όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέτουμε ως όριο σημαντικότητας το **2 %**.

10. Για ποιον λόγο επισημαίνει η ετήσια έκθεση κινδύνους που σχετίζονται με τη δέσμη μέτρων αρωγής σε σχέση με την πανδημία COVID-19;

Η πανδημία COVID-19 θα εξακολουθήσει να έχει πολύ σημαντικό αντίκτυπο στα οικονομικά της ΕΕ: για τη δημοσιονομική περίοδο 2021-2027, η συνδυασμένη χρηματοδότηση από το μέσο NextGenerationEU (NGEU) και το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) θα ανέλθει σε 1 824 δισεκατομμύρια ευρώ, **ποσό σχεδόν διπλάσιο αυτού των δαπανών** της προηγούμενης περιόδου του ΠΔΠ.

Παράλληλα, η απορρόφηση των κεφαλαίων των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων (ΕΔΕΤ) από τα κράτη μέλη εξακολούθησε να είναι βραδύτερη από την προβλεπόμενη. Εντούτοις, το 2021, η απορρόφηση της χρηματοδότησης από τα ΕΔΕΤ της περιόδου 2014-2020 σημείωσε αύξηση. Έως το τέλος του 2021, είχε εκταμιευθεί μόλις το 67 % της χρηματοδότησης της ΕΕ που είχε εγκριθεί για την περίοδο 2014-2020.

Οι **εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων** άγγιξαν το πρωτοφανές ποσό των 341,6 δισεκατομμυρίων ευρώ: 251,7 δισεκατομμύρια ευρώ από τον προϋπολογισμό της ΕΕ (ποσό που συνιστά μείωση σε σχέση με το ιστορικά υψηλό των 303,2 δισεκατομμυρίων ευρώ στο οποίο ανέρχονταν στο τέλος του 2020) και 89,9 δισεκατομμύρια ευρώ σε νέες εκκρεμείς αναλήψεις υποχρεώσεων στο πλαίσιο του NGEU.

Το συνολικό άνοιγμα του προϋπολογισμού της ΕΕ σε **ενδεχόμενες υποχρεώσεις αυξήθηκε** από 131,9 δισεκατομμύρια ευρώ το 2020 σε 277,9 δισεκατομμύρια ευρώ το 2021. Αυτό οφείλεται κυρίως στα ομόλογα, αξίας 91,0 δισεκατομμυρίων ευρώ, που εκδόθηκαν για τη χρηματοδότηση της δέσμης μέτρων NGEU, και σε αύξηση, κατά 50,2 δισεκατομμύρια ευρώ, της χρηματοδοτικής συνδρομής που χορηγήθηκε στα κράτη μέλη προκειμένου να προστατεύσουν τις θέσεις εργασίας και τους εργαζόμενους που επλήγησαν από την πανδημία.

Η ετήσια έκθεση του ΕΕΣ για το 2021 διατίθεται σε 24 γλώσσες της ΕΕ στον ιστότοπο eca.europa.eu.